

Nu, één of twee jaar verder, komt de schilder die het tragische van vroeger in teekeningen trachtte te geven, uit Spanje terug met zwaar gedragen schilderwerk, rotsachtige landschappen uit een armelijke streek, dramatisch, donker van toon.

Die sombere opvatting is niet alleen de reflex van het landschap rondom hem. Ook de stillevens uit dezen tijd zijn zwaar en onhandig, dik in de verf geschilderd; en in hetzelfde gamma brengt hij twee levensgrootte naakten op doek die van alle licht verstoken zijn.

Is er coloristisch veel goeds in het werk van dezen jongen schilder, technisch is het alles nog te ver beneden het grootsche van zijn onderwerpen. Er wordt in den tegenwoordigen tijd te veel door jonge kunstenaars verlangd zich uit te kunnen zeggen, reeds in een periode, dat men zich nog tevreden moest stellen met zich te verrijken aan kennis, aan bekwaamheid, zich te verrijken door dieper door te dringen in de geheimen der natuur, inplaats van, bij een oppervlakkig aanschouwen van de buitenwereld, te wroeten in eigen zieleleven.

Dit is nu ook de fout van Jan van Herwijnen en daarom laat dit zijn werk onverschillig, ja wekt wrevel, daar men beseft dat hij den eigen groei tegenwerkt.

A. O.

TENTOONSTELLING VAN BATIKS IN HET WOONSHIP „DE WIEKSLAG” VAN OTTO VAN TUSSENBROEK.

In dezen barren tijd van woningnood en huizenspeculatie behoort het wonen op een schip tot de geneugten des levens. Dat wil dan zeggen: wonen op een schip, dat dien naam waardig is te dragen en niet in zeekasteelen, zooals men ze bij menigte in de grachten van schier elke stad kan bewonderen. Immers, house-boats zijn er in onze dagen vele, en zeer leelijke!

De vormgeving is gemeenlijk in den stijl van wasch- of kolenhok geconcipieerd waarbij het architectonisch accent is gelegd in den uitbouw eener onmisbare en zeer nuttige inrichting. De schoonheid en het woonship zijn dingen, waarover de haastmensch met zijn meestal eenzijdig intellectualisme zich weinig bekommert. Niet alzo de Wiekslagcommandant met zijn voortdurenden strijd tegen alles wat banaal en leelijk is. De inrichting van zijn woonship was dan ook een kolfje naar z'n hand.

Natuurlijk werkt hier alles mee. Eerstens de ligging van het gevaarte in de prachtige bocht van het droomerige Zuider-Buiten-Spaarne. Daar is reeds stemming door het spoelende water, dat zachtjens tegen de wanden klotst en de zon, die een spel van schitterlichte arabesken op wanden en zolder tooverft. Daar is verder de stilte, slechts een enkele

J. WEIJAND.

VIER GEDEELTEN VAN HET GLASRAAM IN HET KENNEMER LYCEUM.

ADOLPHE WILLETTE.

ONGEPUBLICEEERDE TEEKENING.

(VERZ. R. W. P. DE VRIES JR., HILVERSUM).

maal onderbroken door de ver verwijderde geruchten van het landleven, dat zich als een film binnen het kader der ramen afspeelt.

Met de inrichting van het schip werd een atmosfeer geschapen van kleur, licht en levensblijheid. Oude en moderne potteries verdragen zich hier uitstekend. Om een 18e eeuwse credence zijn weer moderne meubelen gegroepeerd, o.a. een paar zeer geslaagde fauteuils (aardige oplossing van het probleem aesthetisch en goedkoop!) Aan de wanden hangen de batiks, een paar bekende affiches of eenig reclame-drukwerk en te midden van al dit moois, ver van het peuterige Haarlemsche rumoer, woont en werkt Otto van Tussenbroek, en.... voelt zich een volslagen gelukkig man.

Zoo kon het gebeuren dat hij aan het batikken is gegaan.

Tijdens een verblijf in Zwitserland werden dezen zomer de eerste successen geboekt; de expositie in het woonschip, nu kort geleden, bewees, dat ook de stijve Haarlemmers er wat voor voelden.

Terwijl ik van batikken spreek gaan mijn gedachten onwillekeurig terug naar mijn eersten studie-tijd op de Haarlemsche Kunstnijverheidsschool, waar wij aankomende jongelingen ons zaten te vergapen aan de zoo buitengewoon knappe doeken van Chris Lebeau. Natuurlijk beoefenden wij allen de schoone const van de tjanting, waarmee ettelijke boekomslagen, teacosies en vooral dassen be-wasdruppeld werden. Het karakter van die batiks werd ganschelijk bepaald door het geometrisch ornament in blauw en bruin.

Het ornament van cirkels, blokjes, krullen en stippen is echter ter ziele; de meest verwoede propagandisten hebben hun principes moeten wijzigen, op straffe van niet meer „en vogue” te blijven.

Daarbij heeft het batikprocedé de laatste jaren een sterke ontwikkeling ondergaan vooral wat het gebruik der kleuren betreft, welke, door het gebruik van z.g. Alizarine verven (een extract uit anniline, hetwelk volgens de deskundigen als licht-echt geldt) zoo goed als iedere gewenschte combinatie toelaten.

De minutieuze werkwijze met de tjanting wordt door de tegenwoordige batikkers meestal vervangen door de vlottere penseeltechniek.

Dan is er ook nog iets waarmee heele volkstammen van liefhebberende dames zich bezig houden: het rag. Het rag is de fijne kleuren-adering, die wordt verkregen door de verf op den gebarsten waslaag te laten inwerken.

Van Tussenbroek is — zooals hij 't zelf zegt — grootendeels bij wijze van protest tegen dit gebeunhaas der menigte met batikken begonnen. Van te voren stond vast, dat zijn shawls, tafelkleedjes, wanddoeken, loopers e.d. niet kostbaarder mochten zijn dan het gewone winkelgoed, want dan alleen zou zijn streven maatschappelijke beteekenis hebben.